

НАРОДНІ МУЗЕЇ ПОДІЛЛЯ

Музей історії міста Бар

23000, Вінницька обл., м. Бар, вул. Калініна, 5

Завідуча - Коваль Наталія Олександрівна

До міста можна дістатися рейсовими автобусами або маршрутними таксі з м. Вінниці.

Музей знаходиться в приміщенні професійного будівельного ліцею

Ініціатором створення музею був викладач суспільних дисциплін Любуня, який мріяв про "Музей історії училища". Ідея була 8 Б. ПТУ № підтримана викладачами, майстрами виробничого навчання, вихователями та учнями. Музей відкрито у травні 1985 р. З часом значущість зібраного матеріалу дала можливість розширити тематику експозиції, і музей набув історичного спрямування. У 1991 р. музею було присвоєно звання "народний".

Музейна колекція нараховує біля 8 000 предметів. Щороку музей відвідує понад 3 000 осіб.

Значна частина фондової збірки присвячена подіям доби визвольних змагань українського народу та Великої Вітчизняної війни. Це - документи, листи з фронту, світлини, нагороди, зброя, фрагменти військової техніки, особисті речі воїнів. Не менш цікавими є археологічна і нумізматична колекції. Славиться музей етнографічною збіркою, а також колекцією картин заслуженого майстра народної творчості УРСР, художника В. Бичкової.

Експозиція музею побудована за хронологічним принципом, включає археологічні пам'ятки, відкриті на території Барщини, які підтверджують заселення регіону ще з прадавніх часів і конкретизують зайнятість населення. Більшість пам'яток походить з часів трипільської (III тис. до н.е.), черняхівської (IV ст. н.е.) культур та скіфського періоду (сер. I тис. до н.е.).

Музейні матеріали розкривають історію заснування, становлення Бару як міста, ст. його архітектуру та історичні події, які вплинули на долю міста у XV-XVIII. Особлива увага приділена подіям національно-визвольної війни 1648-1657 рр. під керівництвом Б. Хмельницького, економічному розвитку міста та регіону у XIX ст. Музейні комплекси висвітлюють історію національно-визвольних змагань рр., формування промисловості, розвиток освіти у передвоєнний період 1917-1920 рр. Події Великої Вітчизняної війни та трагічні сторінки голодомору 1932-1933 розкриті через інформацію про визволителів міста та земляків - Героїв Радянського Союзу, кавалерів ордена Слави. Окремий розділ експозиції присвячений Героям Соціалістичної Праці. Відвідувачі можуть ознайомитись з матеріалами періоду Незалежності України, які висвітлюють політичні події, економічні досягнення сільськогосподарських підприємств, діяльність органів місцевого самоврядування міста.

Однією з найкрасивіших пам'яток архітектури Бару вважається єзуїтський монастир, збудований у XVII ст. (нині жіночий мо-настир католицького ордену сестер бенедикток). Славиться місто також парафіяльним костелом св. Анни, збудованим католицьким орденем домініканців на поч. XIX ст. З II пол. XVIII ст. походить уніатська (нині православна) церква Пресвятої Трійці і Успіння Божої Матері, заснована греко-католицьким священиком, настоятелем Тимофієм Матковським. Збереглися також залишки фортечних мурів XVI -XVII ст.

Музей історії села Баланівка

24413, Вінницька обл., Бершадський р-н, с. Баланівка, вул. Кірова, 14

Завідуюча - Коритна Наталя Василівна

Дістатися до села можна дістатися рейсовими сполученнями: "Вінниця - Бершадь", "Ямпіль - Бершадь", "Вапнярка - Умань", "Тульчин - Одеса", "Бершадь - Могилів-Подільський".

З ініціативи голови агрофірми "Колос" А. Царюка в 1989 р. створено музей, який розмістився у сторожовій вежі - пам'ятці

архітектури XVII ст. Першим директором стала вчителька місцевої школи Г. Невеличко.

Фонди музею складають понад 3 500 предметів. Протягом року музей відвідують понад 4 000 осіб.

В експозиції представлено колекцію декоративно-ужиткового мистецтва українців XIX - поч. XX ст.: вишиті чоловічі та жіночі сорочки, рушники, скатерки, доріжки. Значне місце у збірці музею вишиті та ткані займають предмети побуту, зокрема глиняний та дерев'яний посуд, ткацький верстат, дерев'яний млинок, маслобійка, плетена колиска, дерев'яне ліжко. Документи I пол. XX ст. характеризують село в період колективізації та повоєнний час.

Музей культури села та галерея Прокопа Колісника

24461, Вінницька обл., Бершадський р-н, с. Поташня

Завідуюча - Сучок Людмила Петрівна

До с. Поташні можна дістатись рейсовим сполученням із м. Бершаді

Заклад відкритий 22 серпня 2004 р. з нагоди 300-річчя Поташня на підставі рішення Поташнянської сільської ради і ВАТ с. "Явір-Агросервіс" "Про створення музею культури села та галереї Прокопа Колісника в с. Поташня" від 13 травня 2004 р.

Ініціатором створення музею став голова правління ВАТ "Явір-Агросервіс" В. Фалілеєв. Автором проекту і куратором музею та всіх мистецьких проектів є художник, письменник, член Національної спілки художників України, Асоціації письменників України, Унії словацьких художників, викладач живопису Пряшівського університету (Словаччина) Прокіп Миколайович Колісник.

Розташований музей в окремому приміщенні колишньої школи.

Музейна колекція нараховує понад 600 предметів. Щороку музей відвідує близько 1 800 осіб.

Експозиція представлена оригінальним етнографічним комплексом, різноманітними предметами, що знайомлять з мате-ріальною і духовною культурою села, регіону та мають велике художнє, історичне, культурне значення.

Сьогодні музей культури с. Поташня став справжнім центром культурної просвіти на селі. На його базі проходять концерти народ-ної творчості, вернісажі, творчі зустрічі, інші культурно-мистецькі заходи.

На базі музею пройшли Перший (10-22 серпня 2004 р.) та Другий (13-14 серпня 2005 р.) міжнародні мистецькі пленери, які стали справжнім святом культури, слова та пісні у регіоні.

Музей "Мій край - Поділля"

(відомчий музей УМВС України у Вінницькій обл.)

21037, м. Вінниця, вул. Пирогова, 148 тел.: 8(0432) 53-68-42

Музей працює з 9⁰⁰ до 17⁰⁰ Вихідний: неділя, понеділок

Завідуючий - Остафійчук Валентин Григорович

До музею можна дістатися трамваями № 1, 5, тролейбусом № 12

Музей було створено з ініціативи генерал-лейтенанта міліції, начальника управління МВС у Вінницькій області В. Тяжлова і відкрито 28 квітня 1995 р. у новому приміщенні на основі фондової колекції музею історії Вінницької міліції, що діяв з 1985 р.

Сьогодні музейний фонд складає близько 5 000 предметів, щорічно його відвідують понад 9 000 осіб.

В експозиції, що розташована в 10-ти залах, відображені найважливіші віхи історії подільського краю, розкриті напрямки діяльності органів внутрішніх справ XIX-XX ст., вшановано пам'ять правоохоронців, які в ім'я справедливості і торжества закону віддали своє життя. Зокрема, представлено комплекс капітана міліції м. Ладижина В. Процишина, який у

1975 р. трагічно загинув при затриманні небезпечного злочинця. Окремі комплекси матеріалів розкривають діяльність підрозділів органів внутрішніх справ: ДАІ, карного розшуку, охорони громадського порядку, відділу боротьби з організованою злочинністю, слідства, дільничних інспекторів. Великий інтерес викликають матеріали, присвячені міліціонерам-учасникам ліквідації аварії на ЧАЕС, воїнам-афганцям.

При музеї працює філія Донецького історико-літературного музею В. Стуса.

У виставковому залі експонуються роботи майстрів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва Вінниччини.

Музей Почесних громадян міста Вінниця

21021, м. Вінниця, Проспект Юності, 10/23,

Вінницький професійний ліцей сфери послуг (СПТУ-15) тел.: 8(0432) 46-40-08

Завідувач - Петров Володимир Борисович

До музею можна дістатися тролейбусами № 3, 4, 5, трамваями № 4, 6

Музей заснований 8 травня 1985 р. Експозиція оновлена у 2005 р.

Музейна колекція нараховує понад 200 предметів. Щороку музей відвідує близько 700 осіб.

Музей Почесних громадян міста Вінниця містить інформацію про: Антонця Володимира Михайловича - генерал-полковника; Арабея Павла Григоровича - генерал-майора; Бевза Івана Васильовича - керівника підпільної організації у Вінниці під час окупації міста німецько-фашистськими загарбниками, Героя Радянського Союзу; Белканія Север'яна Павловича - заслуженого лікаря України, заслуженого залізничника України; Берегового Георгія Тимофійовича - льотчика-космонавта СРСР, генерал-лейтенанта авіації, двічі

Героя Радянського Союзу, заслуженого льотчика-випробувача СРСР; Білика Василя Даниловича - заслуженого працівника вищої школи України, лауреата Державної премії України, академіка; Блащука Віктора Трохимовича - заслуженого будівельника УРСР, лауреата Державної премії Ради Міністрів СРСР; Бровка Олексія Івановича - заслуженого працівника житлово-комунального господарства України; Буреннікова Анато-лія Петровича - полковника, заступника голови Вінницької міської ради ветеранів війни, праці та Збройних сил; Верещагіна Федора Григоровича - народного артиста СРСР, видатного діяча українського театру; Волошина Олександра Власовича - заслуженого працівника сфери послуг України; Гагаріна Юрія Олексійовича - льотчика-космонавта СРСР, Героя Радянського Союзу, полковника; Глазова Володимира Васильовича - полковника, голову Вінницької міської ради ветеранів війни, праці та Збройних сил; Дворкіса Дмитра Володимировича - Вінницького міського голову, (1994-1998, 1998-2002); Каманіна Миколу Петровича - радянського військового діяча, генерал-полковника авіації, одного з перших Героїв Радянського Союзу; Костюка Андрія Васильовича - учасника Великої Вітчизняної війни, Героя Радянського Союзу, полковника; Митрополита Вінницького і Могилів-Подільського Макарія (Світуна Леоніда Микитовича); Москаленка Кирила Семеновича - маршала Радянського Союзу, двічі Героя Радянського Союзу; Павлова Івана Григоровича - учасника Великої Вітчизняної війни, партизана-підпільника; Павлоцьку Ксенію Тимо-фіївну - викладача, секретаря Вінницького міськвиконкому партії, директора школи в м. Вінниці, голову Вінницької міської жіночої ради; Пісклярова Павла Костянтиновича - президента асоціації зовнішньоекономічного співробітництва "Вінницяінтеренерго"; Ратушну Ларису Степанівну - учасницю підпільного руху під час Великої Вітчизняної війни, Героя Радянського Союзу; Снісаря Миколу Григоровича - генерального директора, голову правління ЗАТ "Вінничанка"; Фокіна Олександра Кузьмича - учасника Великої Вітчизняної війни, льотчика 1 класу, полковника; Шлапака Якова Лук'яновича - учасника Великої Вітчизняної війни, учасника визволення м. Вінниці і області; Юр'єву Марію - учасницю Великої Вітчизняної війни, учасницю Сталінградської Михайлівну битви.

Щороку в музеї проводиться конкурс ім. Почесного громадянина м. Вінниці, народного артиста СРСР Ф. Верещагіна, в якому беруть участь колективи художньої самодіяльності.

Музей історії села Жабелівка

23245, Вінницька обл., Вінницький район, с. Жабелівка, вул. Леніна, 52

Завідуюча - Містота Тамара Дмитрівна

До с. Жабелівки можна дістатись автобусом з Вінниці, від привокзальної площі

Музей створено у 1982 р. з ініціативи правління колгоспу ім. І. Мічуріна с. Жабелівки. Директором музею став заслужений агроном УРСР С. Качалко.

Музейна колекція нараховує близько 1 000 предметів. Щороку музей відвідує понад 500 осіб.

В музеї представлено колекції, що відображають певні історичні періоди в житті та розвитку села Жабелівки.

Експозиція музею розповідає про історію виникнення села, його ст., події Великої соціально-економічної розв'язки, культуру та побут селян XIX Вітчизняної війни, відбудову та досягнення колгоспу ім. І. Мічуріна в зростанні виробництва основних видів сільськогосподарської продукції, трудові вахти колективу колгоспу на честь пам'ятних подій в житті країни та їх святкування в районі й селі. Представлено документи, що розповідають про сучасні економічні реформи - реорганізацію колгоспу, розвиток фермерських господарств, проблеми розвитку села.

Етнографічна збірка характеризує ремесла та промисли села, побут жабелівчан XIX-XX ст. Чимало уваги приділено весільним звичаям: сватанню, запрошенню на весілля, а також таким обрядам як хрестини, новосілля, поховання.

Музей історії села Оленівка

23244, Вінницька обл., Вінницький р-н, с. Оленівка, вул. Леніна

Завідуюча - Попіль Наталя Василівна

До с. Оленівки можна дістатись рейсовим автобусом або маршрутним таксі з м. Вінниці

Музей створено в 1995-1996 рр. за під-тримки голови КСП голови Л. Лясковської. Орга-нізатором та "Поділля" М. Верби та сільського оформ-лювачем музею став сільський художник, вчитель І. Присяжнюк. В основу музейної ко-лекції покладено його приватну збірку.

Музейна колекція нараховує понад 700 предметів.

Музейна збірка відображає певні етапи розвитку с. Оленівки. Найцікавішими є колекції предметів побуту, одягу, знарядь праці, а також фотографії і документи працівників сільського господарства, відомих земляків та учасників Великої Вітчизняної війни.

Експозиція музею висвітлює заснування с. Оленівки, роз-виток села II пол. XIX - поч. XX ст., передвоєнного часу (1930-1941), роки Великої Вітчизняної війни та II пол. XX ст.

Музей В. С. Стуса

23736, Вінницька обл., Гайсинський р-н, с. Рахнівка

Завідуючий - Омелянчук Дмитро Михайлович

До музею можна дістатись рейсовим автобусним сполученням "Гайсин - Рахнівка"

Музей створе-но у 1997 р. у селі, де народився Василь Стус (1938-1985). Урочисте відкриття відбулося у 1998 р., приурочене 60-річчю від дня народження видатного земляка. Музей знаходиться у приміщенні місцевої школи.

Музейна колекція нараховує понад 200 предметів. Щороку музей відвідує близько 3 000 осіб.

У музеї зберігаються особисті речі В. Стуса, передані його родиною (сином Дмитром та дружиною В. Попелюх), фотографії, документи та видання його творів.

Музей ветеранів Афганістану

23700, Вінницька обл., м. Гайсин, вул. 1 Травня, 71 тел.: 8(234) 2-55-31

Завідуючий - Мушиманський Руслан Броніславович

До міста можна дістатися рейсовим автобусом або маршрутним таксі "Вінниця - Гайсин", зупинка "Центр"

Музей створено у 1999 р. з ініціати-ви Гайсинської район-ної спілки ветеранів Афганістану.

ко-лекція нараховує по-над 200 предметів. Щороку музей Музейна відві-дує близько 3 000 осіб.

Основу музей-ної збірки складають фотографії, документи, муляжі зброї та військове спорядження Радянської Армії 70-80-х років ХХ ст.

При музеї діє клуб "Призовник", розрахований на допризовну молодь.

Експозиція музею висвітлює історію перебування радянських військ в Афганістані, проходження служби в Афганістані гайсин-чанами, вшанування пам'яті загиблих земляків, а також сучасні методи ведення бойових дій.

ГАЙСИНСЬКИЙ Музей "ПАМ'ЯТЬ ЧОРНОБИЛЯ"

23700, Вінницька обл., м. Гайсин, вул. 1 Травня, 69

Завідуючий - Повознюк Микола Іванович

До музею можна дістатися рейсовим автобусом або маршрутним таксі "Вінниця - Гайсин", зупинка "Центр"

Гайсинський музей "Пам'ять Чорнобиля" заснований з ініціативи Гайсинської районної громадської організації "Союз Чорнобиль". У 2004 р. була створена невелика музейна кімната, а в 2005 році Правлінням організації прийнято рішення про створення Гайсинського музею «Пам'ять Чорнобиля». Офіційне урочисте відкриття музею у новому приміщенні відбулося 26 квітня 2006 р. до 20-ї річниці аварії на Чорнобильській АЕС.

Музейний фонд налічує 150 предметів. Щороку Гайсинський музей «Пам'ять Чорнобиля» відвідує понад 1000 осіб.

Експозиція музею розповідає про одну із найбільших катастроф у на Чорнобильській атом-ній електростанції. історії людства - аварію

На стендах, подіумах, у вітринах представлені фото пожежників, по- крівлі і в спалахнув на які пер-шими включилися в боротьбу з вогнем, що приміщенні поблизу зруйнованого реактора 4-го енерго-блоку та ціною власного життя запобігли ще більшій катастрофі. Тут знаходяться фото, подяки, грамоти, - учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Інші матеріали про гайсинчан експозиційні матеріали знайомлять із постчорнобильською ситуацією в Україні, у Вінницькій області, на Гайсинщині. Особливе місце в експозиції займає ікона «Чорнобильський Спас».

До річниці Чорнобильської катастрофи та до Дня ліквідатора проводяться заходи в музеї та біля пам'ятного знаку «Чорнобиль-цям мертвим і живим» у м. Гайсині.

Музей історії села Краснопілка

23733, Вінницької обл., Гайсинського р-ну, с. Краснопілка

Завідуюча - Горбань Надія Кузьмівна

До музею можна дістатися рейсовими автобусними сполученнями "Вінниця - Гайсин - Краснопілка", "Вінниця - Краснопілка - Умань"

Музей було створено у 1976 р. Н. Громовим, який протягом 25 років був його директором.

Колекція музею нараховує близько 3 000 предметів. Щороку його відвідує понад 5000 осіб.

При музеї діє гурток для дівчат 4-9 класів "Вишиванка". Роботи його учасників постійно експонуються на музейних виставках.

Експозиція музею розповідає про заснування села, його перших власників Синявських і Важинських, а також висвітлює історичні події XVII-XVIII ст., що відбулися на долі с. Краснопілки: національно-визвольну війну під проводом Б. Хмельницького, "Руїну", "Коліївщину". Відображено економічний розвиток села, ремесла і промисли, народний побут його мешканців XIX - поч. XX ст., основні історичні події XX ст.: національно-визвольні змагання 1917-1921 рр., голодомор 1932-1933 рр., створення колгоспу "Більшовик", репресії 1930-х рр., Велику Вітчизняну війну (окупацію села і долю оstarбайтерів, учасників війни, Героя Радянського Союзу Д. Чута), повоєнну відбудову села та його подальший розвиток, трудові подвиги селян, а також сучасний розвиток села.

Музей фольклору Г. Т. Танцюри

23700, Вінницька обл., м. Гайсин, вул. Гагаріна, 3/3

Завідуюча - Громова Наталя Гнатівна

До міста можна дістатися рейсовим автобусом або маршрутним таксі "Вінниця - Гайсин", зупинка "Центр"

Музей відкрито 12 березня 1990 р. у меморіальній хаті Гната Танцюри.

Музейна колекція нараховує понад 4 500 предметів. Щороку музей відвідує близько 4 000 осіб.

Основа фондової збірки - особисті речі збирача фольклору Г. Танцюри (1901-1963), його епістолярна спадщина, архівні та фотоматеріали.

Основні розділи експозиції присвячені його дитячим та юнацьким рокам, вчительській та збирацькій роботі, творчій спів-праці з Явдохою Зуїхою, матері-алам, що розкривають особисте життя цієї непересічної особистості, творчий спадок та вшанування пам'яті Г. Танцюри. В окремому розділі представлено матеріали про фольклористів Вінниччини.

При музеї діє народознавчий гурток "Скарбниця" для учнів 5-7 класів загальноосвітніх шкіл, мета якого сприяти поглибленому вивченню учнями рідної мови, усної народної творчості, літератури та етнографії Поділля.

Музей історії села Кармелюкове

23120, Вінницька обл., Жмеринський р-н, с. Кармелюкове

Директор - Крайнік Людмила Василівна

Дістатися до села можна автобусом з м. Вінниці (середа, п'ятниця, субота, неділя) та щоденно автобусом з м. Жмеринки

Роком створення музею історії села Кармелюкове (кол. с. Головчинці) можна вважати 1968, коли на базі середньої школи було відкрито музей Устима Кармелюка. У 1986 р., готуючись до відзначення 200-річчя від дня народження легендарної постаті, музей розмістили в трьох кімнатах нового сільського Будинку культури. Чималу роль у створенні установи відіграли вчитель сільської школи В. Репінський і краєзнавець В. Вовкодав. Автором художнього проекту став вінницький художник-оформлювач В. Балишев, автором науково-експозиційного - завідувач науково-методичним відділом Вінницького краєзнавчого музею Н. Секретарьова.

Музейна колекція нараховує понад 500 предметів. Щороку музей відвідує понад 1 000 осіб.

Основу збірки складають документи присвячені Устиму Кармелюку та його роду, грошові одиниці, фрагменти зброї та чис-

ленні етнографічні матеріали, зібрані у селі. Особливою повнотою відрізняється колекція писанок.

В експозиції представлено найдавніший період з історії цих теренів, який характеризується археологічними та палеонтоло-гічними знахідками. Цікавими є документи XV-XVIII ст., пов'язані із заснуванням с. Головчинців. В музеї відтворені інтер'єри селянської хати і поміщицького будинку. Історія XX ст. представ-лена відомостями про події національно-визвольних змагань 1917-1921 рр., епіцентром яких була Жмеринка, колективізацію і голод 1932-33 рр. Перед відвідувачами постають фотоматеріали та документи про сучасників - працівників сільського госпо-дарства, подано матеріали про воїнів, що загинули в Афганістані.

Музей історії села Носківці

23151, с. Носківці Жмеринського району

Музей працює з 1000 до 1700

Директор Огороднік Надія Никифорівна

До музею можна дістатись рейсовим сполученням з м. Жмеринки

Музей створений у 1981 р. в місцевій середній шко-лі. Фонди музею тоді нараховували близько 400 предметів основного фонду, серед яких були видання творів росій-ських і українських письменників II пол. XIX ст., чудова етнографічна колекція та предмети домашнього вжитку.

На жаль пожежа в школі 1998 р. знищила частину музейного фонду.

Для збереження музейного обладнання, експонатів, які залишилися, тимча-сово було надано приміщення в сільському Будинку культури. З 1999 р. тут проводились уроки народознавства, історії, різноманітні краєзнавчі заходи.

У 2007 р. на зборах села було піднято питання про відновлення роботи музею та надання йому окремого приміщення.

Поновлену музейну експозицію відкрито 9 травня 2008 р., яка розміщена в двох кімнатах. У першій кімнаті представлена історія с. Носківець, друга - присвячена відомому російському поету С. Я. Надсону (1862-1887), який жив у с. Носківцях у 1885-1886 рр.

Музей історії села Олександрівка

23127, Вінницька обл., Жмеринський р-н, с. Олександрівка

Директор - Хрипливий Володимир Юхимович

До музею можна дістатися автобусним сполученням "Вінниця - с. Кудіївці" щоп'ятниці та "Жмеринка - с. Олександрівка - с. Кудіївці" щодня

Музей був створений з ініціативи та за фінансової підтримки місцевого радгоспу ім. 50-річчя Великого Жовтня, зокрема його директора Д. Касьянчука, а також вчителя історії місцевої школи В. Хриплого. Музей відкрито 9 травня 1985 р. Експозицію розміщено в одному із найстаріших адміністративних будинків села.

Фондова колекція музею має понад 1 000 предметів. Щороку музей відвідують близько 3 000 осіб.

Найцікавішими колекціями є археологічні знахідки трипільської культури, знаряддя ткацького ремесла (верстат, терниця, прядка, кужіль, мотовило, козелець, щітки для прядива) та етнографічна збірка. Гордість музею - персональні комплекси земляків. Тут зберігається колекція нагород Героя Радянського Союзу І. Оленича, спортивні нагороди земляків-спортсменів. Чільне місце займають матеріали, пов'язані з непересічною особистістю, директором радгоспу Д. Касьянчуком.

В селі також є такі пам'ятки монументального мистецтва: пам'ятники Т. Шевченку, жертвам голодомору 1932-1933 рр.,

жертвам сталінських репресій, воїнам-односельчанам, які заги-нули в роки Великої Вітчизняної війни, братська могила невідомих солдат, пам'ятник першому трактору. Є парк місцевого значення площею понад 40 га, де більше 50 видів дерев, через який про-тікає р. Мурафа, ліва притока р. Дністра.

Музей історії села Северинівка

23126, Вінницька обл., Жмеринський р-н, с. Северинівка тел.: 8(232) 3-56-22

Директор - Станіславчук Алла Федорівна

До села можна дістатись автобусом, маршрутним таксі

"Жмеринка - Чернятин" із зупинкою в с. Северинівці

Музей знаходиться у сільському Будинку культури

Музей створено директором Будинку культури Т. Романюк і відкрито в травні 2002 р.

Музейна колекція нараховує понад 300 предметів. Щороку музей відвідує близько 2 000 осіб.

У музеї зібрано комплекс предметів, які відображають історію і етнографічні особливості села: численні документи і фотографії, кераміка, ужиткові речі, меблі, виготовлені місцевими майстрами, колекція українського народного одягу (святкового та буденного).

Матеріали експозиції розповідають про заснування села, його сільськогосподарський та промисловий розвиток (цукровий, пиво-медоварний, цегельний заводи, садово-паркове господарство), культуру та освіту, особливості побуту с. Северинівки.

На території с. Северинівки є архітектурна пам'ятка - палац Орловських (тепер - тубсанаторій XIX ст.), пам'ятка садово-паркового мистецтва - парк, закладений у 1814 р. біля

палацу, а також відома археологічна пам'ятка - северинівське скіфське городище.

Музей С. В. Руданського

22424, Вінницька обл., Калинівський р-н, с. Хомутиці

Директор - Мудрик Світлана Іванівна

До музею можна дістатись рейсовим автобусом з м. Калинівки

В 1958 р. в сільській бібліотеці за ініціативи її завідувачки Ю. Грош, за підтримки доктора філологічних наук В. Герасименка, письменника, літературознавця Ю. Назаренка було зібрано комплекс, присвячений творчості поета-земляка С. Руданського (1834-1873), а згодом сформовано колекцію для заснування музею, відкриття якого приурочили до святкування 125-річчя від дня народження поета у 1959 р. У 1965 р. за активної участі сіль-ського голови М. Мудрика і голови колгоспу А. Вагалюка розпоча-лося будівництво окремого приміщення для музею. Через 2 роки було відкрито нову експозицію. Поряд з будівлею музею в 1969 р. встановлено пам'ятник С. Руданському (автор - скульптор І. Гончар).

Музейна колекція нараховує понад 600 предметів. Щороку музей відвідує близько 2 000 осіб.

В експозиції представлено предмети, що розповідають про життя та творчу діяльність С. Руданського, портрети поета, вико-нані земляком художником В. Негодою, дарунки музею та відгуки шанувальників творчості поета з усієї України та з-за кордону. Чарують своєю дотепністю ілюстрації до творів поета.

З 1981 р. у січні на Калинівщині проводяться Дні сатири і гумору ім. С. Руданського.

Вінницькою обласною письменницькою організацією та сільськогосподарським підприємством с. Хомутиців заснована літературна премія ім. С. Руданського. У 2006 р. нею нагороджено засновника музею Ю. Грош.

Музей історії Уладово-Люлинецької дослідно-селекційної станції

22422, Вінницька обл., Калинівський р-н, с. Уладівське

Директор - Бобриніцька Марія Федорівна

До музею можна дістатись автобусом "Вінниця - Великі Кутища", "Калинівка - Антонопіль", "Калинівка - Люленці"

Музейна колекція нараховує понад 2 200 предметів. Щороку музей відвідує близько 200 осіб.

Музей відкрито у 1976 р. на базі Уладово-Люлинецької селекційно-дослідної станції. Засновником і першим директором став кандидат сільськогосподарських наук, заслужений агроном УРСР К. Швайко. У 1982 р. музею присвоєно звання "народний". Експозиція музею розкриває заснування, діяльність дослідно-селекційної станції з питань буряківництва, бобових та багато-річних трав. Комплекси матеріалів присвячені науковцям станції Л. Семполовському, М. Буліну, В. Буліну, К. Швайку, П. Шульзі, М. Коту, А. Розвадовському.

Особливу увагу привертає робочий кабінет директора станції, автора кращих сортів цукрового буряка "Уладівка" Льва Людвиговича Семполовського (1868-1960). Ця високоосвідчена, інтелігентна особистість об'єднала в своїй творчій праці досвід і уміння другої половини ХІХ ст. та знання і можливості першої половини ХХ ст. На території станції знаходиться могила та бюст Л. Семполовського.

Музей М. С. Грушевського

22140, Вінницька обл., Козятинський р-н, с. Сестринівка

Директор - Левчук Людмила Геннадіївна

До с. Северинівки можна дістатись рейсовим автобусним сполученням "Козятин - Сестринівка" та електропотягом "Жмеринка - Київ", станція Сестринівка

Музей було відкрито в Сестринівській середній школі за рішенням педагогічної ради від 28 серпня 1996 р. Відкриття приурочено до 130-річчя з дня народження М. Грушевського.

У зв'язку із 140-річчям від дня народження Першого Президента України в Сестринівці було побудовано нове приміщення для музею. Також оновлено і розширено експозицію.

Фонди музею нараховують понад 300 предметів.

Надзвичайну цінність складають: залікова книжка студента богословського факультету Львівського університету з власноручним підписом М. Грушевського (1897), витяг з метричної книги Покровської церкви с. Сестринівки з підписом священника З. Оппокова - діда М. Грушевського (1882).

Музей хліба

22120, Вінницька обл., Козятинський р-н, с. Білопілля

Директор - Климова Ніна Петрівна

До музею можна дістатись рейсовим автобусом з м. Козятин

В 1985 р. районною Радою народних депутатів було прийнято рішення пристосувати під музей місцевий вітряк XVIII ст. Ініціативну групу очолили перший секретар райкому КПСС Г. Дубенков та вчителька місцевої школи А. Бойко. Уже через рік новостворений музей приймав перших відвідувачів.

Експозиційний комплекс музею складають клуня, вітряк та хата.

Музейна колекція нараховує понад 500 предметів. Щороку музей відвідує близько 4 000 осіб.

Виключною повнотою вирізняється збірка знарядь праці хліборобів XIX - поч. XX ст. та обладнання для обробки технічних культур. Всебічно розкривається побут та етнографічні особливості Південно-Західної частини Київщини. Експонати яскраво представляють бджільництво поч. XX ст.

Унікальною пам'яткою є вітряк XVIII-XIX ст.

На відкритому майданчику демонструється землеробська техніка, тяглові знаряддя обробки ґрунту. На подвір'ї знаходиться пасіка та криниця.

Музей хліба в с. Білопіллі - єдиний музей такого профілю у Вінницькій області.

Музей М. Трублаїні

24624, Вінницька обл., Крижопільський р-н, с. Вільшанка.

Директор - Патратій Олена Володимирівна

До музею можна дістатись рейсовим автобусом або маршрутним таксі "Вінниця - Городківка - Крижопіль"

Музей М. Труб-лаїні заснований за ініціативи громади села та Крижопіль-ського райкому ком-сомолу. Рішення про створення музею прийнято у 1983 р. Силами молоді села і району був відбудований будинок, в якому народився і проживав М. Труб-лаїні та побудовано нове приміщення у вигляді шхуни (архітектори Олег та Ігор Свистуни, м. Київ). Уро-чисте відкриття музею відбулося 25 квітня 1987 р. до святкування 80-річчя від дня народження письменника.

Всього музейний фонд нараховує 355 предметів. Щороку музей відвідує більше 1000 осіб.

Експозиція музею розміщена у двох окремих приміщеннях. У меморіальній хатині розміщені матеріали про життя та творчість М. Трублаїні, лауреатів літературно-мистецької премії ім. М. Труб-лаїні, експедиції - Шляхами Трублаїні (Високоширотна полярна експедиція газети «Комсомольская правда» (1979 р.) та Трублаї-нівський десант - 1987. Тут також відтворено інтер'єр кімнати родини Трублаєвських.

На стендах, подіумах, у вітринах представлені фото родини Трублаєвських, фото, пов'язані з життям і творчою діяльністю письменника, твори М. Трублаїні, світлини і твори лауреатів

літе-ратурно-мистецької премії ім. М. Трублаїні, а також фото учасників північних експедицій 1979 та 1987 рр.

Окреме, оригінальне приміщення побудоване у вигляді шхуни «Колумб», яку зобразив у своєму творі видатний письменник. Тут відтворено капітанський місток та ілюмінатори, відкидні стільці і палубу, макет корабля серед уламків криги, північне саяво та бібліотеку на палубі корабля. Стіни приміщення розписані малюнками із творів видатного земляка.

Музей історії села Вахнівка

29134, Вінницька обл., Липовецький р-н, с. Вахнівка, вул. 60-річчя Жовтня

Директор - Дячук Юрій Васильович

До музею можна дістатись автобусами з Вінниці та м. Липовця

Музей створений за рішенням і на кошти місцевого колгоспу "Росія" в 1981 р. Ініціатором і його організатором був учитель історії місцевої школи О. Гук. Експозицію відкрито 1 вересня 1984 р.

Фонд музею налічує близько 1 000 експонатів. Щороку музей відвідує понад 1 500 осіб.

У експозиції музею є зразки корисних копалин, оригінальні предмети народного побуту кін. XIX-XX ст., матеріали про відомих мешканців села.

Сьогодні це найпотужніший музей району, що накладає на нього особливі обов'язки. На базі музею діє гурток "Пошук" для учнів 9-11 класів місцевої школи. Проводяться районні методичні сесії вчителів з краєзнавства. Експозиція музею відображає історію краю.

У селах Брицьке, Лукашова, Зозів діють громадські музеї. У с. Зозівці встановлено меморіал на честь однієї з найбільших танкових битв на Правобережній Україні 1944 р.

Картинна галерея, смт Муровані Курилівці

23400, Вінницька обл., смт Муровані Курилівці, вул. Леніна, 78
тел.: 8(256) 2-23-50

Директор - Драганюк Анатолій Васильович

До смт Муровані Кирилівці можна дістатися автобусом, маршрутним таксі з м. Вінниці, м. Кам'янця-Подільського, м. Новодністровська. Музей знаходиться у районному Будинку культури "Жовтень"

Галерею було відкрито у 1992 р. Її створенню сприяли громадськість району та родина відомого українського художника Ф. Коновалюка (1890-1984) - урод-женця с. Калівки (нині с. Ягідне) Муровано-куриловецького району, яка передала в дар музею колекцію полотен автора. Це портретний живопис, пейзажі, ілюстрації до творів українських письменників.

Музейна колекція нараховує понад 100 предметів. Щороку музей відвідує близько 10 000 осіб.

При музеї діє художньо-музична вітальня, об'єднання "Вишиваночка".

В музеї проводяться виставки народних майстрів, художників, дитячих малюнків.

У Мурованих Курилівцях знаходиться маєток, побудований польськими поміщиками Косаківськими наприкінці XVIII ст. Належав поміщикам Комарам в I чверті XIX ст., а потім російському контр-адміралу М. Чихачову. Повністю зберігся весь архітектурний комплекс: палац, арсенал, флігель, замкові укріплення, міст і парк.

У навколишніх селах збереглися цікаві архітектурні пам'ятки:

- с. Вербовець: костел Михайла Архангела (1802) та Покровська церква (1883);
- с. Вищеольчедаїв: особняк цукрозаводчика (II пол. XIX ст.);

- с. Вінож: церква Різдва Богородиці (XIX ст.), садиба Колосовських (XIX ст.);
- с. Знаменівка: церква (XVIII ст.);
- с. Котюжани: Миколаївська церква (1701).

Картинна галерея, м. Немирів

22800, Вінницька обл., м. Немирів, вул. Шевченко, 16

Директор - Шенк Галина Осіївна

До міста можна дістатися рейсовим автобусом з м. Вінниці
Музей знаходиться в приміщенні санаторію "Авангард"

У 1995 р. в м. Немирові, на території санаторію "Авангард", проведено I пленер художників України "Подільський пейзаж". З ініціативи президента Академії мистецтв України академіка А. Чебикіна відбулося ще 7 пленерів. Колекція художніх творів їх учасників склала понад 200 предметів, що сприяло створенню у 1998 р. картинної галереї.

Галерея створена для духовного позитивного впливу на людину в процесі лікування та відпочинку в санаторно-курортному закладі.

Колекцію мистецької галереї складають роботи відомих художників О. Назаренка, А. Сороки, В. Абрамова, Л. Гринюка, К. Жілінскайте, А. Чебикіна, А. Букотея та ін.

Музейна збірка нараховує понад 300 предметів. Щороку музей відвідує близько 2 000 осіб.

На базі санаторію "Авангард" щорічно проводиться пленер живописців.

Музей М. Д. Леонтовича

23815, Вінницька обл., Теплицький р-н, с. Марківка

Директор - Булашова Світлана Миколаївна

До музею можна дістатися рейсовим автобусним сполученням "Вінниця - Марківка - Теплик"

Музей М. Леонтовича (1817-1921) відкрито в грудні 1977 р. до 100-літнього ювілею композитора. Ініціювали його створення мешканці сіл Марківка та Степанівка Теплицького району в 1969 р. Збір матеріалів для майбутнього закладу, за розпорядженням тодішнього голови Вінницького обласного товариства охорони пам'яток історії та культури В. Борщевського, провадив викладач Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. Островського А. Завальнюк. Архітектурний проект споруди, художній проект та оформлення експозиції музею виконав львівський художник Я. Ульгурський. Будувався музей на кошти жителів с. Марківки та с. Степанівки. У 1977 р., оголошеному ЮНЕСКО роком М. Леонтовича, Міністерство культури УРСР виділило кошти для виготовлення на Львівській скульптурній фабриці бронзового погруддя Леонтовича (художній проект скульптора Г. Кальченка). Того ж року було впорядковано могилу композитора.

Фондова колекція музею нараховує близько 700 предметів. Щороку музей відвідує майже 1 600 осіб.

Основу музейної колекції становлять меморіальні предмети, передані донькою композитора Галиною Миколаївною, сімейний альбом з фотографіями, особисті речі композитора. Вдалося знайти старовинне піаніно та меблі Леонтовичів. У фондах музею є також чимало оригінальних видань композитора, зібрання спогадів та розповідей його сучасників.

На базі музею працює клуб "Юні шанувальники музики", проводяться конкурси хорової музики.

У 2003 р. до 126-ї річниці від дня народження композитора проведено музейне свято "Музики веселка семибарвна".

Експозиція музею складається з чотирьох розділів: "Життєвий та творчий шлях М. Леонтовича", "Увічнення пам'яті композитора", "Меморіальна кімната Леонтовича", "Микола Леонтович і сучасність".

Тростянецький краєзнавчий музей

24300, Вінницька обл., смт Тростянець, вул. Леніна, 92

Директор - Шамраєнко Людмила Сергіївна

Дістатися до музею можна автобусом або маршрутним таксі "Вінниця - Бершадь", "Вінниця - Миколаїв", "Вінниця - Очаків"

Музей організований у 1976 р. рішенням районної ради. Ініціатором і першим директором була Н. Дорош - колишній секретар райкому Тростянецького району. Автором художньої експозиції став місцевий художник В. Дяченко. Сьогодні музей знаходиться в колишньому приміщенні початкової школи.

Музейна колекція нараховує понад 1 300 предметів. Щороку музей відвідує близько 2 700 осіб.

Експозиція музею відображає природу й історію краю.

Найцікавішими колекціями є збірки нумізматики, народного одягу місцевого населення, предметів побуту та виробів декоративно-прикладного мистецтва.

В навколишніх селах можна відвідати:

- с. Ободівка: водяний млин (XIX ст.), маєток Собанських, урочище "Миска";

- с. Верхівка: архітектурний комплекс - маєток Собанських (палац, стайня, господарські будівлі, брами, флігель).

Четвертинівський краєзнавчий музей

24327, Вінницької обл., Тростянецький р-н, с. Четвертинівка

Директор - Яременко Людмила Іванівна

До музею можна дістатись автобусним сполученням із смт Тростянця

Ініціатором та засновником музею був учитель історії місцевої школи І. Котляренко. Будучи пристрасним краєзнавцем, він

разом із учнями Четвертинівської школи збирав предмети старовини, досліджував історію рідного села, зокрема Батозької битви. З часом виникла ідея створити музей історії села. За сприяння голови сільської Ради та голови місцевого колгоспу для музею виділено чотири кімнати на другому поверсі сільського Будинку культури. 15 червня 1990 р. відбулося урочисте відкриття закладу. У 1991 р. за ініціативою директора музею та на кошти місцевого колгоспу і обласного товариства охорони пам'яток історії і культури відкрито стелу на місці битви під Батогом (1652). Очищено і облаштовано криницю, яку, за переказами, викопали козаки Богдана Хмельницького. Насипано курган Слави і пам'яті жертвам голодомору. Таким чином, в с. Четвертинівці створено цілий історико-краєзнавчий комплекс.

У 2003 р. музею присвоєно звання "народний".

Музейна колекція нараховує майже 300 предметів. Щороку музей відвідує понад 2 000 осіб.

Значну частину фондової колекції становлять етнографічні матеріали: чоловічий та жіночий традиційний одяг, знаряддя праці, хатнє начиння та інші предмети побуту, а також вироби місцевих майстринь-вишивальниць 50-60-х років ХХ ст. Не менш численною є колекція світлин, зброї часів Першої та Другої світових воєн, фронтових листів, нагород, одягу, знарядь праці, предметів домашнього вжитку. Досить цікавою, хоча незначною, є палеонто-логічна збірка музею (фрагменти скам'янілих дерев та скелетів викопних тварин).

В с. Четвертинівці традиційно проводяться районні, обласні, всеукраїнські свята-конкурси козацької пісні, вікторини на козацьку тематику, а також свято козацтва, на якому приймають учнів школи в козачата. До 350-ї річниці Батозької битви проведено велике театралізоване свято "стежками козацької слави" (2002).

У 2005 р. з метою поглиблення знань з історії краю, на базі музею для школярів 5-10 класів засновано клуб "Спадщина".

Музей історії села Тиманівка

23644, Вінницька обл., Тульчинський р-н, с. Тиманівка

Директор - Варварук Любов Степанівна

До села можна дістатись автобусним сполученням "Тульчин - Тиманівка"

Екскурсію можна замовити в Тульчинському бюро подорожей та екскурсій

Музей історії села відкрито за рішенням викон-кому сільської ради та правління кол-госпу ім. О. Суво-рова від 9 травня 1967 р. Реекспози-ція музею здійсне-на в 1987 р., част-кові зміни прове-дено в 2000 р.

Музей розмі-щено в будинку (1912), де в 1987 р. знаходилась контора колгоспу ім. О. Суворова, головою прав-ління якого був П. Желюк (1904-1976), двічі Герой Соціалістичної праці, депутат Верховної Ради УРСР. Його меморіальний кабінет є серцем музею.

Музейна колекція нараховує майже 3 000 предметів. Що-року музей відвідує понад 3 000 осіб.

Експозиція музею розповідає про утворення колективного господарства та про видатного керівника місцевого сільського господарства "Господаря рідної землі" - П. Желюка.

Музеї Тиманівки, в тому числі музей історії села Тиманівка, активно пропагувались за допомогою друкованого слова: путів-ників - "Три музеї одного села", "Тиманівські музеї", публікацій в обласній і місцевій пресі.

На тиманівській землі є 3 суворівських криниці. Під'їзд до них облаштований, благоустрій проведено для відвідування та відпочинку.

Крім історичних пам'яток в с. Тиманівці є архітектурні пам'ятки місцевого значення: палац кін. XVIII ст., споруди 1794 р., 1912 р. Тиманівка була родовим маєтком князів

Четвертенських, графа Протасова-Бахметьєва, В. Толлі. В палацових спорудах ХХ ст. нині розташований санаторій.

Музей О. В. Суворова

23644, Вінницька обл., Тульчинський р-н, с. Тиманівка

Директор - Варварук Любов Степанівна

До села можна дістатись автобусним сполученням "Тульчин - Тиманівка". Екскурсію можна замовити в Тульчинському бюро подорожей та екскурсій

Музей О. Суворова був заснований у 1947 р. з ініціативи голови кол-госпу "Червоний Жовтень" П. Желюка (в майбутньому двічі Героя Соціалістичної праці) за підтримки всіх жителів села з метою вшанування пам'яті російського полководця, який перебував на теренах Тульчинщини в 1796-1797 рр., проживав у будинку управителя Тиманівського маєтку (пам'ятка архітектури II пол. XVIII ст.).

Велику допомогу у створенні музею надав Ленінградський артилерійський історичний музей (нині Музей артилерії, інженерних військ і військ зв'язку) Військово-історичний музей. Основу колекції склали знахідки, виявлені на території села (монети XVIII ст., фрагменти зброї, гармати, барабан тощо).

В організацію музею внесли вклад перші директори: О. Швець, вчитель-фізик П. Новіков, вчителька Н. Козак-Новікова.

У 1967 р. музею присвоєно звання "народний". В цьому ж році музей О. Суворова був включений до Всесоюзного туристичного маршруту "Поділля". За роки існування музею його відвідали понад 300 делегацій зарубіжних країн: Канади, США, Польщі, Болгарії, Чехословачії, Німеччини, Франції, Італії та ін.

Музей був організатором проведення зустрічей-конференцій (1991-2002) всіх шести музеїв О. Суворова на теренах СНД: Кобрин (Білорусь), Кончанське, Санкт-Петербург (Росія), Ізмаїл, Очаків (Україна).

Фондова колекція музею нараховує близько 1 300 предметів. Щороку його відвідують майже 3 600 осіб.

Унікальною є збірка одностроїв офіцерів і солдатів російської армії кінця XVIII ст., зброя та штандарти російських, французьких, турецьких військ XVIII ст., нумізматична колекція (XVIII ст.).

Діяльність музеїв Тиманівки висвітлювалась в пресі, видавалися путівники ("Три музеї одного села", "Тиманівські музеї").

Художній музей ім. Т. Г. Шевченка

23644, Вінницька обл., Тульчинський р-н, с. Тиманівка

Директор - Варварук Любов Степанівна

Дістатись до села можна автобусом "Вінниця - Тульчин - Тиманівка"

Рішення про створення художнього музею в селі було прийняте правлінням колгоспу "Червоний жовтень" від 3 грудня 1963 р. у зв'язку із підготовкою до святкування 150-ї річниці від дня народження Т. Шевченка. Виставка народної творчості до цього ювілею, на якій були представлені кращі роботи місцевих умільців, стала основою фондової збірки музею. Колекції графіки, живопису, скульптури, предметів ужиткового мистецтва поповнювались за рахунок купівлі сільськогосподарським підприємством експонатів з різних виставок СРСР та УРСР. Допомогу надавали Львівський та Харківський державні художні інститути. Багато творів було подаровано. Вінницькі художники та скульптури передали до музею свої твори про відомих тиманівчан П. Желюка, П. Новікова, О. Швеця.

Музей відкрито в 1964 р., ремонт та реекспозицію було проведено впродовж 1999-2001 рр.

Особливий інтерес викликають збірка графіки "Шевченкіана", колекція студентських робіт декоративно-ужиткового мистецтва.

Музейна колекція нараховує понад 1 100 предметів. Щороку музей відвідує понад 3 000 осіб.

На базі музею працює гурток ліплення "Творимо прекрасне" для дітей місцевої школи.

Історичний музей, м. Хмільник

22000, Вінницька обл., м. Хмільник, вул. Шевченка, 1

Директор - Іващук Микола Кирилович

До музею можна дістатись рейсовим автобусом або маршрутним таксі "Вінниця - Хмільник"

У 1960 р. було створено ініціативну групу для організації музею, який відкрився 8 листопада 1976 р.

Музей розміщується у вежі колишньої фортеці - пам'ятці архітектури XVI ст.

Музейна колекція нараховує понад 3 500 предметів. Щороку його відвідують майже 2 500 осіб.

Експозиція музею розкриває історичний розвиток одного з найстаріших міст Східного Поділля.

м. Хмільник - історичне місто, засноване в 1363 р. в період експансії Литовської держави на теренах сучасної України. Це місто-здравниця, яке нараховує до 10 санаторіїв відпочинку, лікувальні радонові води якого відомі у всьому світі.

Ольгопільський краєзнавчий музей

24841, Вінницька обл., Чечельницький р-н, с. Ольгопіль

Директор - Кифоренко Марія Іванівна

До села можна дістатися автобусами "Вінниця - Чечельник - Ольгопіль", "Чечельник - Ольгопіль", "Бершадь - Ольгопіль". Музей знаходиться в приміщенні сільського Будинку культури

Музей створений у 1979 р. Його організатором і першим директором став вчитель історії місцевої школи Я. Кифоренко.

Музейна колекція нараховує майже 1 800 предметів. Щороку музей відвідує більше 7 000 осіб.

Експозиція музею розкриває історію та розвиток сільського господарства Ольгопільщини (нині Чечельницького району). Із фондів колекцій неабияке зацікавлення викликає етнографічна збірка, характерна для найпівденнішого району Вінницької області.

Музей історії села Пеньківки

23521, Вінницька обл., Шаргородський р-н, с. Пеньківка

Директор - Грабовська Таїсія Петрівна

До с. Пеньківки можна дістатись рейсовими сполученнями "Вінниця - Ярошинка", "Шаргород - Пеньківка"

Музей історії села Пеньківка відкрито в 1985 р. за рішенням бюро місцевої парторганізації і профкому держгоспу "Сад Поділля".

Розташований він у трьох залах місцевого Будинку культури.

Музейна колекція нараховує 300 предметів. Щороку музей відвідує близько 1 000 осіб.

Радою музею в складі: Б. Кучер, В. Пастух, Г. Ситнік, Л. Тарасовська були зібрані музейні предмети і відпрацьовані архівні матеріали з історії села і держгоспу.

Сьогодні музейна експозиція знайомить відвідувачів з життям та побутом місцевого населення, його звичаями та традиціями. Один із залів відтворює події 1941-1945 рр. Це пам'ять односельцям, що не повернулись із Другої світової війни. Тут зібрано матеріал про окупаційний період - це свідчення старожилів, фото-графії односельців, матеріали про підпільну організацію.

Сучасна експозиція відтворює сьогодення с. Пеньківки, досягнення її громади за роки Незалежності України. Це робота нового елеватора, підприємств, установ.